

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg skal blot sige, at jeg har haft en række drøftelser med formanden for Retsudvalget på Færøerne, og de har udelukkende været koncentreret om banksagen. Og jeg vil sige, at formanden for Retsudvalget deroppe har været yderst velforberedt til de drøftelser og har haft gode argumenter for de synspunkter, man har haft fra færingerens side. Vi har ikke drøftet andet end banksagen, og hvordan vi fik lavet en god undersøgelse af den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1, § 1 i den nye affattelse og ændringsforslag nr. 2 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 uden for tilføjelsen til betænkningen forkastedes, idet 1 stemte for, 89 imod; 39 stemte hverken for eller imod.

§ 2 med den foretagne ændring, ændringsforslag nr. 3, § 3, således ændret og ændringsforslag nr. 4 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 uden for tilføjelsen til betænkningen forkastedes, idet 1 stemte for, 92 imod; 38 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5 og 6, § 4 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 7, § 5, således ændret, § 6, ændringsforslag nr. 8, § 7, således ændret, og § 8 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Anden behandling af lovforslag nr. L 227: Forslag til lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v.

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 19/4 95. Første behandling 27/4 95. Betænkning 30/5 95).

Der var stillet 13 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling**Poul Erik Dyrland (S):**

Da vi førstebehandlede det her lovforslag, nævnte jeg i min ordførertale et par problemområder, det kunne være værd at se nærmere på under udvalgsarbejdet, bl.a. spørgsmålet om oprettelse af nye daghøjskoler.

I forbindelse med det forberedende lovarbejde og under udvalgsbehandlingen har vi fået en række henvendelser, hvor fællesnævneren har været det kommunale grundtilskud på 300.000 kr. Jeg påpegede, at grundtilskuddet var for højt, når nye skoler skulle oprettes, i særdeleshed i de mindre kommuner og de mere tyndtbefolkede områder.

Disse betænkeligheder har ministeren lyttet til, og det vil jeg gerne udtrykke min tilfredshed med. Der er af ministeren stillet et ændringsforslag, der sikrer, at grundtilskuddet kan være lavere i tyndtbefolkede områder.

Der er også grund til at fremhæve et lille, men vigtigt ændringsforslag, der sikrer, at alle produktionsskoler kan få bygningstaxameter, også dem, der bor i lejede bygninger.

Efter at vi har været igennem udvalgsbehandlingen, er det min opfattelse, at vi med de ændringsforslag, der nu formentlig bliver vedtaget, giver skolerne mulighed for at levere den vare, man må forvente af dem.

Vi har sikret, at man på daghøjskoleområdet fortsat kan arbejde ud fra den folkeoplysende grundidé, og vi har sikret, at daghøjskolerne kan give et endnu bredere tilbud på det almene område til dem, der har behov, de kortuddannede.

Else Winther Andersen (V):

Venstre er enig i forslaget intentioner om, at der skal gøres en større indsats for, at flere unge får en uddannelsesmæssig ballast efter folkeskolen.

Venstre mener også, at de to skoleformer, der drejer sig om, har gjort et godt arbejde, og at de også med det, der kommer til at ligge nu, vil kunne gøre et stort arbejde for at støtte de personer, der har brug for en særlig håndsækning. Men ellers vil jeg henvise til betækningsbidraget.

Jeg vil da gerne spørge undervisningsministeren, om ikke det er en rigtig opfattelse, at det ikke kun er kortuddannede, der kan være elever på daghøjskoler. For erfaringen har jo vist, at personer med en uddannelse godt kan have brug for – det kan være, fordi man er løbet ind i en arbejdsløshedsperiode, eller fordi man måske har været ude for en social begivenhed – at stoppe op en periode, og dér kan en daghøjskole jo være et nyttigt indslag.

Produktionsskolerne har jo eksisteret siden 1978, og de blev oprettet i en periode med en meget høj ungdomsarbejdsløshed. Det var på det tidspunkt en form for kriseløsning, som var til gavn for mange unge mennesker, der derved kom i gang på arbejdsmarkedet.

Men nu er ungdomsarbejdsløsheden jo fallende. Der tales om, at der i nogle uddannelser ligefrem er mangel på elever, specielt på erhvervsskolerne.

Man har inden for de sidste 2-3 år yderligere lavet tiltag for den svage gruppe unge, der ikke bliver funderet i uddannelsessystemerne. Her tænker jeg på f.eks. EGU'en og brobygningen, som vi er ved at gøre færdig i disse dage. Er tiden ikke ved at være inde til at se på, hvad det i grunden er for et indhold, der er på produktionsskolerne? Hvad er det for nogle kvalitetskrav, der stilles?

Jeg kunne da godt lide at spørge undervisningsministeren, om ikke det var en idé, at vi fik lavet et tema om dette emne og fik målrettet noget mere af indholdet på skolerne og også fik en bedre sammenhæng i de forskellige tiltag, der er på uddannelsesområdet for specielt denne gruppe unge mennesker.

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti er enig i intentionerne bag lovforslaget om daghøjskoler og produktionsskoler, men samtidig er vi klar over, at der er tale om en ny og bedre økonomisk situa-

tion. Også når det nuværende økonomiske opsving klinger af, er vi i en langt bedre situation, bl.a. fordi de unge årgange er mindre end før.

Og i lyset af det er vi betænkelige ved disse ændringer, hvor man ligefrem åbner op for bredere optag, og vi er betænkelige ved måske at komme i en situation, hvor der er en voksende tilgang til produktionsskolerne og daghøjskolerne, og samtidig er der mange ledige pladser i erhvervsuddannelserne. Det ville være barokt.

Men først og fremmest har vi fra Det Konservative Folkepartis side ikke lyst til at, skal vi sige tage endelig stilling til det her som to brikker i et stort spil. Det store spil er den samlede voksen- og efteruddannelse og den reform, som vi stadig væk venter på. Vi må have alle brikkerne på bordet først, før vi kan danne os et samlet indtryk og lægge det samlede mønster.

Det er baggrunden for, at vi har skrevet, som vi har gjort, i betækningsbidraget, og at vi ikke ønsker at stemme hverken for eller imod ved den endelige stillingtagen.

Aage Frandsen (SF):

Noget af det, vi har været mest interesseret i i forbindelse med dette lovforslags behandling, er spørgsmålet om daghøjskolernes status i forhold til andre uddannelser og i den forbindelse, hvilken åbenhed der er omkring daghøjskolernes anvendelse. Derfor har vi også stillet en række ændringsforslag, som vi jo kan konstatere ikke bliver vedtaget ud fra partiernes tilkendegivelser.

Omvendt har vi altså også konstateret, også i de svar, ministeren har givet os i Uddannelsesudvalget, at daghøjskolerne er åbne for alle, men de tilrettelægges efter de korttidsuddannedes behov og deres forudsætninger.

Derfor er vi interesseret i mellem anden og tredje behandling at vende det en ekstra gang i Folketingets Uddannelsesudvalg for at finde frem til, om ikke vi på en eller anden måde kan formulere os sådan, at de ting, der rent faktisk er i lovforslaget, bliver præciseret nærmere i en tilrådsbetænkning fra Uddannelsesudvalget.

Der er efter vores opfattelse i daghøjskoleverdenen behov for at få et signal om, at der ikke er tilsigtet nogen ændring af formen for den nuværende ordning med, at daghøjskolerne er for de kortuddannede med hensyn til tilrettelæggelse af undervisningen, men at andre, der også er mellem 18 og 61 år, kan deltage og få statstilskuddet.

Det vil jeg godt have ministerens tilkendegivelse af i mere samlet form i forhold til de besvarelser, vi allerede har fået i Uddannelsesudvalget.

Med hensyn til de andre ændringsforslag kan vi støtte samtlige ministerens ændringsforslag. Med hensyn til Enhedslistens ændringsforslag er der et forslag, som er mindre vidtgående end vores, men da vores som forudset ikke bliver vedtaget, så kan vi stemme for det mindre vidtgående, Enhedslisten har stillet.

Med hensyn til de andre af Enhedslistens ændringsforslag stemmer vi imod de to af dem og undlader til det ændringsforslag, der vedrører betaling. Det er, må man nok sige, i forhold til lovforslaget ikke klart, og det kunne også være rart fra ministerens side at få en tilkendegivelse med hensyn til deltagerbetalingen.

Vi kan konstatere i betænkningen, at der er grænser for, hvor stor betalingen kan være. Vi kan også konstatere – lidt usædvanligt – i betænkningen, at et regeringsparti udtaler sig specielt, og derfor vil det være rart nok for Folketinget at få en tilkendegivelse om spørgsmålet om deltagerbetalingen.

Det er klart, at det er skolernes ansvar, hvor meget det skal være, men det må også være i forhold til et niveau, som man er kendt med inden for andre uddannelser. Det kan være inden for VUC, eller det kan være andre, selv om det måske ikke er helt sammenligneligt. Men vi er altså også interesseret i at få en tilkendegivelse fra ministeren herom.

Med hensyn til produktionsskolerne mener vi, at det er en meget vigtig del af uddannelsessystemet, fordi det er vigtigt for unge, som enten ikke er modne eller parat til at tage en ungdomsuddannelse, eller unge, som har startet på ungdomsuddannelsen, men er kørt sur i det og derfor har brug for en pause og for at kunne vende tilbage senere.

Derfor betragter vi de to dele om daghøjskoler og produktionsskoler, som ligger, som vigtige institutioner, som er på plads under alle omstændigheder, inden voksen- og efteruddannelsesreformen skal laves til efteråret.

Derfor er vi uenige i det, som den konservative ordfører sagde, at det hænger sammen. Ja, det gør det nok i den forstand, at det her er institutionerne, mens selve reformen mere er indholdet. De to ting kan man efter vores opfattelse sagtens tage hver for sig, og vi betragter også daghøjskoler som andet og mere end bare noget med efteruddannelse.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Jeg vil gerne takke ordførerne for de anerkendende ord, der fra talerstolen har lydt om de to skoleformer. Jeg er glad for, at specielt Venstre og Konservative har erklæret sig enige i hensigten, enige i intentionerne med denne lovgivning. Men at man så har svært ved at stå distancen, når der endelig skal stemmes ved tredje behandling, er lidt synd for de gode intentioner, men lad det nu være.

Hr. Aage Frandsen og også fru Else Winther Andersen var inde på spørgsmålet om åbenheden, når det gælder deltagerkredsen på daghøjskoler, hvor der jo har været en diskussion om den afgrænsning, der finder sted i forbindelse med dette lovforslag. Da det har givet anledning til, man kan godt sige bekymringer hos nogle, er der nogle ting, jeg gerne vil præcisere.

Daghøjskolernes undervisning skal ifølge lovforslaget stå åben for alle over 18 år. Det er imidlertid alene deltagerne under 61 år, der kan udløse statstilskuddet. Formuleringen er valgt med omhu. Det skal bl.a. ses i lyset af, at tilbudet skal forbedre deltagerens muligheder i forhold til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Undervisningen skal endvidere være tilrettelagt for kortuddannede, som det også er præciseret her i dag, fordi de er daghøjskolernes egentlige målgruppe.

Men det betyder ikke, at personer med længerevarende uddannelse må afvises, ej heller at de ikke kan udløse statstilskud. F.eks. er det muligt fuldt ud, at længerevarende uddannede, der befinder sig i en truet position i forhold til arbejdsmarkedet f.eks. og derfor kan have behov for et daghøjskoleophold, kan indgå som enkeltpersoner på daghøjskolehold, hvor undervisningen i øvrigt tilrettelægges for kortuddannede.

Hvis der ønskes oprettet særlige daghøjskolehold specielt tilrettelagt for mere veluddannede grupper, jamen så kan skolerne udbyde det som indtægtsdækket virksomhed, f.eks. efter aftale med et arbejdsformidlingskontor. Men det er en helt anden sag.

Jeg mener altså, jeg kan besvare de spørgsmål, der har været rejst, bekræftende, og jeg skal gerne af hensyn til det udvalgsarbejde, der nu skal foregå mellem anden og tredje behandling, bidrage med forslag til tillægsbetænkningen, som kan præcisere det, jeg her har sagt.

Så er der faldet udtalelser om den anden del af lovforslaget, vedrørende produktionsskoler. Der vil jeg godt understrege, at det jo ikke er

produktionsskolernes opgave at tiltrække elever, som ellers er klar til at gå ind i andre ungdomsuddannelser, herunder specielt formetlig erhvervsuddannelserne, som er nævnt. Det er snarere produktionsskolernes opgave at forberede flere elever på f.eks. at kunne gå ind i erhvervsuddannelserne og ad den vej få sig en kompetence.

Det har for så vidt ikke så meget at gøre med, om der er en lav eller høj ungdomsarbejdsløshed. Det har noget at gøre med den enkelte unge. I hvilken udstrækning er man motiveret? Er man moden? Er man forberedt til at gå i gang med en erhvervsuddannelse? Og da har produktionsskolerne, som nu er omtalt pænt ved denne lejlighed også, vist sig at være igangsatte for en række af de her unge, som ikke umiddelbart var indstillet på, forberedt til at gå i gang med en ungdomsuddannelse, specielt en erhvervsuddannelse, de får en mulighed. Det er den erfaring, vi har gjort, som gør, at vi skal fastholde produktionsskoleformen.

Så har fru Else Winther Andersen spurgt, om det ville være rimeligt, når det gælder indholdet af produktionsskolernes undervisning, at tage det tema op til drøftelse. Det gør jeg gerne. Jeg kan godt forestille mig, at vi måske i løbet af det kommende år, måske i efteråret, kunne tilrettelægge en konference, hvor vi kunne tage dette spørgsmål op til en mere generel drøftelse for hele tiden at sikre en kvalitativ udvikling også af denne her skoleform.

Hr. Aage Frandsen rejste også spørgsmålet om deltagerbetaling. Det er jo fuldstændig rigtigt, som det blev sagt, og som jeg selv har understreget undervejs, at det er skolerne, der selvstændigt og suverænt beslutter sig for deltagerbetalingens størrelse. Men vi har jo netop fra ministeriets side givet udtryk for, at den skal stå i forhold til den målgruppe, som først og fremmest er daghøjskolernes elever. Det vil sige, at det er en deltagerbetaling, som de pågældende kortuddannede har mulighed for at betale, og den må ligge i omegnen af det, vi kender fra en række andre skoleformer, hvor den gruppe af mennesker også er elever.

Jeg er sikker på, at den ansvarlighed, som bestyrelserne kan og skal udvise i denne sammenhæng, også vil komme til at omfatte fastsættelse af deltagerbetaling på en forsvarlig måde.

Jeg takker for den tilslutning, der har været til lovforslaget, og jeg kan selvfølgelig anbefale, at man stemmer for de af regeringens stillede

ændringsforslag, og så er jeg indstillet på at bidrage til det udvalgsarbejde, der skal foregå umiddelbart herefter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 13 stemte for, 101 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 12 stemte for, 97 imod.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 11 stemte for, 111 imod.

§ 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 11 stemte for, 111 imod.

Ændringsforslag nr. 5 forkastedes, idet 13 stemte for, 108 imod.

Ændringsforslag nr. 6 forkastedes, idet 10 stemte for, 113 imod; 4 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7 forkastedes uden afstemning.

§§ 2-10, ændringsforslag nr. 8, § 11, således ændret, ændringsforslag nr. 9 og § 12, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 forkastedes, idet 5 stemte for, 123 imod.

Ændringsforslag nr. 11 forkastedes uden afstemning.

§§ 13-16 vedtoges uden afstemning.

§ 17 vedtoges med 122 stemmer mod 5.

Ændringsforslag nr. 12 om, at § 17 udgår, var dermed forkastet.

§§ 18-23, ændringsforslag nr. 13 om indsættelse af en ny paragraf efter § 23 og § 24 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik nu til:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 152: Forslag til lov om oprettelse af Dansk Udenrigspolitisk Institut.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen). (Fremsat 18/1 95. Første behandling 24/1 95. Betænkning 16/5 95. Anden behandling 24/5 95).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Lovforslaget har været igennem en grundig gennemgang. Gennemgangen har blandt andet resulteret i, at jeg har fremsat en række ændringsforslag og præciseringer af lovforslaget.

Resultatet er blevet et godt lovforslag, som har bibeholdt det bedste fra det oprindelige og er blevet tilføjet en række forbedringer. Det betyder, at det nye institut yderligere får styrket sin uafhængige stilling. Bestyrelsen vil få øget handlekraft. Dermed er det nye institut blevet givet et bedre udgangspunkt for at kunne opfylde sit formål.

For så vidt angår indstillingen af formand for bestyrelsen, er der grund til at præcisere nogle praktiske sider af sagen. Det forudsættes, at de 8 menige bestyrelsesmedlemmer efter at være blevet beskikket træder foreløbigt sammen med henblik på at afgive indstilling om formandshvervet. Det medlem, der udpeges af udenrigsministeren, tager skridt hertil. Indstillingen vedtages med simpelt flertal, og i tilfælde af stemmelighed vil det af statsministeren udpegede medlems stemme være udslaggivende.

Funktionen som direktør og som formand for bestyrelsen vil blive holdt adskilt fra det nye instituts begyndelse. Direktøren udnævnes af udenrigsministeren efter indstilling fra bestyrelsen. Når man sammenholder dette med proceduren for indstilling af bestyrelsesformanden, vil der af praktiske grunde gå et vist tidsrum fra

lovens ikrafttræden, indtil det nye instituts direktør kan udnævnes. I dette tidsrum vil formanden for det nuværende Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg forestå det nye instituts daglige ledelse. Der er tale om en praktisk foranstaltning, som skal sikre, at det nye institut har en fungerende ledelse også i perioden umiddelbart efter lovens ikrafttræden.

Jeg takker endnu en gang Folketingets partier for den velvillige behandling, som Tinget har givet lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 118 stemmer (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) mod 5 (FP).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 231: Forslag til lov om inspektioner, erklæringsafgivelse og kontrol i medfør af De Forenede Nationers konvention om forbud mod kemiske våben.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen). (Fremsat 19/4 95. Første behandling 26/4 95. Betænkning 11/5 95. Anden behandling 24/5 95).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 127 stemmer.